

Η αντικειμενοποίηση των γυναικών και η προβληματική της εικόνας σώματος

Félix Díaz

University of Castilla-La Mancha (Spain)

Felix.diaz@uclm.es

Οι κοινωνικές επιστήμες, κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια, θεματοποίησαν την 'εικόνα σώματος' μέσα από δυο διαφορετικούς αλλά σχετιζόμενους κοινωνικούς λόγους: (α) μέσα από έναν πολιτισμικό λόγο που τοποθετεί τις γυναίκες στη θέση των θυμάτων ενός πατριαρχικού πολιτισμού ο οποίος καθοδηγεί τις καταναλωτικές τους επιλογές ενώ συγχρόνως τις μεταχειρίζεται ως σεξουαλικά αντικείμενα προς αντρική κατανάλωση και (β) μέσα από έναν λόγο ψυχο-παθολογίας ο οποίος επικεντρώνεται στα χαρακτηριστικά των ατόμων αναζητώντας ενδείξεις διαταραχών διατροφής αλλά και άλλων προβλημάτων ψυχικής υγείας. Εδώ και αρκετά χρόνια μέρος της ερευνητικής μου εργασίας επικεντρώνει στην επαναπροσέγγιση της 'εικόνας σώματος' ως καθημερινό ζήτημα, ως ένα συνεκτικό σύνολο καθημερινών μελημάτων και εντάσεων που σχετίζονται με τη φυσική εμφάνιση και τα οποία ρυθμίζονται από μορφές κοινωνικής οργάνωσης και λόγου. Οι αναλυτικές μου αξιώσεις βασίζονται στην ανάλυση μιας σειράς βιογραφικών αναφορών στις οποίες οι συμμετέχοντες (κυρίως γυναίκες) αφηγούνται τις ιστορίες ζωής τους και οι μητέρες τους, οι πατέρες τους ή οι (ετερόφυλοι) σύντροφοί τους μιλούσαν επίσης για τις ίδιες αυτές ζωές (των γυναικών) στα πλαίσια ανεξάρτητων, τριτοπρόσωπων αφηγήσεων. Στο σύνολο του λόγου, τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών, περί ετεροφυλικής έλξης και ετεροφυλικών σχέσεων, οι αναδυόμενες αναπαραστάσεις σχετίζονταν πολύ εξειδικευμένα σε απεικονίσεις της θηλυκότητας. Το ανδρικό βλέμμα δομεί μια σύνδεση ανάμεσα στην (γυναικεία) ομορφιά και στη λεπτότητα του σώματος. Ωστόσο, η ανδρική προσοχή στο γυναικείο σώμα μπορεί να πάρει μορφές πολύ διαφορετικές από αυτές που η θεωρία της αντικειμενοποίησης συνήθως φέρνει στην επιφάνεια. Ένα παράδειγμα είναι ο εικονογραφικός χαρακτήρας ενός ιδανικού άνδρα-συντρόφου ο οποίος θα αγαπά τη γυναίκα σύντροφό του όπως και να έχει η φυσική της εμφάνιση. Μια τέτοια εικόνα μετατοπίζει την ερμηνεία των ετερόφυλων ανδρών, από τη θέση του 'αρπακτικού' / καταναλωτή / ιδιοκτήτη σε αυτήν του εραστή / φροντιστή.